

**LATVIJAS REPUBLIKAS
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS UN PAŠVALDĪBU LIETU MINISTRIJA**

LĀČPLĒŠA IELĀ 27, LV-1011, RĪGĀ, TĀLRUNIS (371) 7770406, 7770469, FAKSS (371) 7770479,
E-PASTS pasts@raplm.gov.lv

RĪGĀ

07. 11. 2007

Nr. 2. 1-02/13838/8742

Uz 11.10.2007. _____ Nr. 8/7-2-127-(9/07) _____

LR Saeimas deputātiem

J.Plīneram

V.Buzajevam

V.Buhvalovam

N.Kabanovam

M.Mitrofanovam

*Par Latvijas nepilsoņu tiesību
ierobežojumiem pašvaldību līmenī*

2007.gada 11.oktobrī esmu saņēmis no Latvijas Republikas Saeimas kancelejas nosūtīto deputātu jautājumu par Latvijas nepilsoņu tiesību ierobežojumiem pašvaldību līmenī.

Vēlos pateikties par Jūsu aktivitāti un sniegto informāciju par konstatētajiem nepilsoņu tiesību ierobežojumiem pašvaldību darbībā.

1. Jūs norādāt, ka, izanalizējot 281 Latvijas pašvaldību nolikumu, tika konstatēts, ka šajos nolikumos lielākajā daļā pašvaldību Latvijas Republikas nepilsoņiem ir liegtas tiesības tikt ievēlētiem līdzās deputātiem pašvaldības komisijās un darba grupās. Jūs norādāt arī, ka atsevišķu pašvaldību saistošajos noteikumos paredzēti ierobežojumi nepilsoņiem attiecībā uz tiesībām ierosināt publiskās apspriešanas un piedalīties tajās.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 101.pantu ikvienam Latvijas pilsonim un Eiropas Savienības pilsonim, kas pastāvīgi uzturas Latvijā ir tiesības likumā paredzētajā veidā piedalīties pašvaldību darbībā. Likuma „Par pašvaldībām” 61.pants paredz, ka atsevišķu pašvaldības funkciju pildīšanai vai pašvaldības administratīvās teritorijas pārvaldīšanai dome (padome) no domes (padomes) deputātiem un attiecīgās pašvaldības iedzīvotājiem var izveidot valdes, komisijas vai darba grupas. Saskaņā ar minētā likuma 61.¹ pantu pašvaldības iedzīvotāji var ierosināt un piedalīties publiskajās apspriešanās. Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumi Nr.833 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” un Ministru kabineta 2007.gada 22.maija noteikumi Nr.331 „Paredzētās būves publiskās apspriešanas kārtība” paredz pienākumu vietējām pašvaldībām organizēt sabiedriskās un publiskās apspriešanas, izstrādājot pašvaldības teritorijas plānojumus un

SAEIMAS KANCELEJA

2007. 11. 07.

Nr. 12/5-2-234- (9/07) Pikt. 15-21

detālplānojumu, kā arī gadījumus, kad nepieciešams rīkot būves publisku apspriešanu. Tāpat arī Ministru kabineta 2006.gada 25.marta noteikumi Nr.326 „Kārtība, kādā pašvaldības sagatavo pašvaldības apvienošanās projektu” paredz pienākumu apvienošanās projekta izstrādē pēc iespējas iesaistīt vietējo sabiedrību. Minētajos noteikumos paredzētas tiesības piedalīties sabiedriskajās un publiskajās apspriešanās visiem ieinteresētajiem iedzīvotājiem.

Vienlaikus saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 24.pantu vietējā pašvaldība izdod saistošos noteikumus, kas nosaka pašvaldības pārvaldes organizāciju, lēmumu pieņemšanas kārtību, iedzīvotāju tiesības un pienākumus vietējā pārvaldē, kā arī citus pašvaldības darba organizācijas jautājumus. Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 41.panta otro daļu pašvaldību saistošajiem noteikumiem jāatbilst Satversmei, šim likumam un citiem likumiem, kā arī Ministru kabineta noteikumiem. Līdz ar to, no vienas puses, pašvaldības saistošajos noteikumos neregulē un nav tiesīgas regulēt jautājumus, kas ir neregulēti likumos un Ministru kabineta noteikumos (šajā gadījumā, piemēram, attiecībā uz sabiedriskajām un publiskajām apspriešanām teritorijas plānošanas un būvniecības jomā, apvienošanās projekta izstrādē). No otras puses, pašvaldības nav tiesīgas ar saistošajiem noteikumiem paredzēt aizliegumus atsevišķām iedzīvotāju grupām piedalīties pašvaldību darbā, tai skaitā, darba grupu, komisiju un tamlīdzīgu konsultatīvu institūciju darbā, kā arī publisko un sabiedrisko apspriešanu ierosināšanā un norisē, ja šādi aizliegumi nav paredzēti ar likumiem. Jāatzīmē, ka atsevišķos gadījumos šādi aizliegumi ir paredzēti. Piemēram, saskaņā ar likuma "Par pilsētu rajonu, novadu un pagastu vēlēšanu komisijām un vēlēšanu iecirkņu komisijām" 6.panta pirmo daļu vēlēšanu un iecirkņu komisijās var darboties tikai Latvijas Republikas pilsoņi.

Nemot vērā augstāk minēto, ministrija nosūtīs vēstuli ne tikai pašvaldībām, kuru nolikumos Jūs konstatējāt nepamatotus ierobežojumus nepilsoņiem dalībai vietējo pašvaldību darbā, bet arī visām pārējām pašvaldībām, lūdzot precizēt saistošos noteikumus, ja šobrīd spēkā esošās redakcijas nepamatoti liedz nepilsoņiem piedalīties pašvaldību izveidotajās valdēs, komisijās un darba grupās, kā arī piedalīties publisko un sabiedrisko apspriešanu ierosināšanā un norisē.

2. Atbildot uz jautājumu par ieceri papildināt likumu „Par pašvaldībām” ar nodaļu „Vietējie referendumi un iedzīvotāju iniciatīvas” daru zināmu sekojošo. Izvērtējot Jūrmalas Aizsardzības biedrības ierosinājumu veikt grozījumus likumā „Par pašvaldībām” un papildināt to ar nodaļu „Vietējie referendumi un iedzīvotāju iniciatīvas” tika secināts, ka paredzamais regulējums ir samērā plašs un to nepieciešams regulēt atsevišķā normatīvajā aktā. Šobrīd ministrijas izstrādātajā Vietējo pašvaldību likuma projektā noteikta tikai atsaucē norma, ka pašvaldības referenduma veidu un īstenošanas kārtību nosaka īpašs likums, līdz ar to diskusija par to, kādas sabiedrības grupas varēs ierosināt un piedalīties vietējos referendumos, būs šā likuma projekta izstrādes gaitā.

3. Deputātu jautājumā Jūs arī norādāt, ka saskaņā ar Civiltāvokļa aktu likuma 3.panta otro daļu nepilsoņi nevar strādāt par Dzimtsarakstu nodaļu darbiniekiem, kas ir vienīgā pašvaldību pakļautībā esošajās iestādēs noteiktā atšķirība starp pilsoņiem un nepilsoņiem. Daru zināmu, ka saskaņā ar minētā likuma 4.pantu Dzimtsarakstu nodaļu uzraudzību veic tieslietu ministrs ar Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamenta starpniecību. Pašvaldībai ir tikai tiesības kontrolēt dzimtsarakstu nodaļas finansiālo un saimniecisko darbību.

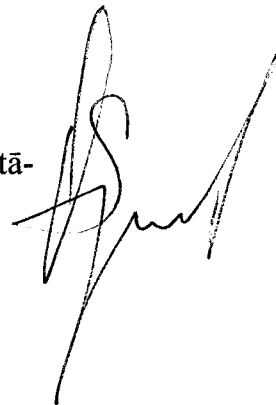
Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas un līdz ar to reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra kompetenci nosaka Ministru kabineta 2007.gada 16.oktobra noteikumi „Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas nolikums”. Saskaņā ar minētajiem noteikumiem ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde valsts attīstības un reģionālās attīstības plānošanas un koordinācijas jomā, pašvaldību attīstības, telpiskās plānošanas, valsts investīciju un zemes politikas jomā. Līdz ar to reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministram nav kompetences jautājumā par Dzimtsarakstu nodaļu darbiniekiem izvirzāmām prasībām.

4. Jautājumā par Latvijas nepilsoņu iespējām piedalīties pašvaldību vēlēšanās, kā rezultātā tas varētu kalpot par labu risinājumu nepilsoņu tiesību ierobežojumu problēmai pašvaldībās, informēju, ka tas ir pilsonības politikas jautājums un nav uzdodams tikai reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministram. Šobrīd Pilsonības likums paredz iespējas nepilsoņiem iegūt pilsonību naturalizācijas kārtībā, līdz ar to tas ir veids, kādā nepilsoņi var iegūt šīs politiskās tiesības – vēlēties pašvaldības domi (padomi) un tikt ievēlētiem pašvaldības domē (padomē), un šīs tiesības nepilsoņiem nav liegtas pilnībā.

Nemot vērā, ka reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra pienākumus pildu vienlaikus ar finanšu ministra pienākumiem un 2007.gada 8.novembra Saeimas sēdē paredzēts skatīt likumprojektu „Par valsts budžetu 2008.gadam” un 2008.gada valsts budžeta likumprojektu paketi otrajā lasījumā, lūdzu Jūsu sapratni attiecībā uz to, ka saskaņā ar Saeimas kārtības ruļļa 121.panta otro daļu atbildi uz jautājumiem sniedzu tikai rakstveidā.

Ar cieņu,

reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra vietā-
finanšu ministrs

O.Spurdziņš